

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОМУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЫ БОЛГАШ НЫЗЫЛ ХОРАЙ КОМИТЕТИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТ БОЛГАШ НЫЗЫЛ ХОРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

№ 52 (4842). 1961 ч. март 2, четверг. | Өртөө 2 көп.

Колхозтарны калбаа-биле электрижидер

КИРОВ. (СЭТА). Киров областын харылзаа эргеледи көдөөнү бүтүн электрижидерин доосар талаа-биле хемчеглерин колхозтар-биле кады ажалдап кылган. Колхозтар болгаш совхозтар арасынын 16 чаа радиобедирлерин дерип тургустарын болгаш 33 муң радиоточкаларын немей кийирин төлөвилеп турар. Ам бо үедө Киров областа колхозчулардың бажынаарын 75 хууу радиожуктуган. Оон ангыда көдөө чурттакчылар 40 муң ажыг приемниктерди болуп турар.

Узбекистанның ажилчы чоннарының социалистиг хүлээлгелери

Узбек ССР-ниң бүдүрүлгелеринин ар, хөрөжөн ажилчынаары, инженерлери, техниктери болгаш албан-халкчылары СЭКП-ниң XXII съездининге төлөптин ужуражып дээш чаа социалистиг хүлээлгелерин алган. Олар 1961 жылда социалистиг чарышты түтүлүлөөр деп Иваново областын ажилчы чоннарынга кыйгырылгач чагааны чурттан болгаш Белорус ССР-ниң үлөтүр, тузут болгаш транспорт ажалдакчыларын социалистиг чарышпа кыйгырган. Узбекистанның ажилчы чоннарының боттарынын хүлээлгелеринде меделет турары болза: «Бистин акын думалышкы чарыжымыс бистин улут Төрөн чуртувустун күчү-шымдыгы улам ийи бажылаарыга барган болган турган». Олар ийи продукцияны болгаш кылгастарын чутула хевирлерини талаа-биле чыл пазын хуусаа бетинде, декабрь 26-да күсөдирин, күш-ажылың бүдүрүлгүлүн бедир талаа-биле оозалганы 11 хуу

Моолдун араттын револютуг партиязының 40 чыл оюн холбаштыр СЭКП ТК-ның байырлыг чагаазы

МОСКВА. (СЭТА). Совет Эвилелиниң Коммунист партиязынын Тен Комитети Моолдун араттын революст партиязынын Тен Комитетинге байырыг чагааны чорутуп, Моолдун араттын революст партиязынын 40 чыл болган оюн холбаштыр МАРП ТК-га, партияны бүтү кижигинеринге болгаш акылдуу моол улуска чуректин халыкынын байырын чедирген.

Байырыг чагаа демеделеп турары болза, марксизм-ленинизмдин түтүңү ала-биле чораш, МАРП чуртуу экономика болгаш кулдура талаа-биле үс-чүс чылдарда холбаштай чурттан социализм тургузукчунун чарыжымы оруунда төңү талаа-биле кысаа хуусаа да кирген. Моолдун араттын революст партиязы—моол улустун үндесин эрге-ажыктарынын бөлүт илердиктиң—ажыгы чоннарынын

Найыралдың болгаш сырый кады ажалдажылганың үндесини

РСФСР биле Афганистаның арасында Берооге ат салган хууулар бээр 40 чыл болган ою-биле холбаштыр ССР-ниң Министрлер Чөвүлелини Даргазы Н. С. Хрушев Афганистаның премьер-министр Сардар Мухаммед Давда байырыг телеграмманы чоруткан.

Телеграммалар чутулган турары болза, куртуелерин деп эргесини, кайы-кайынын күнүлгелеринде, бич боттарынын иштин херестеринге холгараалыштын ленинчи принциптеринге үндөшүлгөнгө ол Бероо Афганистаның национал хазинарынын чорутуун бажыгарынын, ол иштин чагай сеткилди ийи халкыларын—Совет Эвилели биле Афганистаның арасында найыралды харылзааларын болгаш жоно-миктиг сырый кады ажалдажылганың эңгүлүрүнүң идеядеги маңадылган болуу.

Ол найыралды харылзаалар Совет Эвилелиниң болгаш Афганистаның улустарынын чагай чорутуу, бүтү-ниги тайбынын эрге-ажыктарына чыл келген тулум-на бажы болгаш эер дээрлиге Н. С. Хрушев идеяни илергейлеп турар.

Н. С. Хрушевка чоруткан телеграмманың Афганистаның премьер-министриниң хүлээлгелери түсөдө турар Али Мухаммед демеделеп турары болза, 40 чылдарын дуртууда ийи куртуелерин арасында харылзааларын тодорып келген чагай жожа-хөлбө турар чорут, найырал болгаш ажалдыг кат

Марокконун хааны Н Хасанга Л. И. Брежневтин телеграммасы

МОСКВА. (СЭТА). ССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. С. Хрушев Марокконун хааны Н. Хасанга телеграмма чорутуп, Марокконун хаан дүжүлгөсүн өөп олурган-биле холбаштыр байырыг алаа чедирген. Ийи чурттарын арасында туруп турар чагай сеткилдин харылзаалары кайы-кайынын бичир чорутуп болгаш найыралдыг бажыларын бажыларын калып калып, улустар арасынын кады ажалдажылганы болгаш найыралдыг бажыларын эрге-ажыктарына моон-даа сонгаар хөг-жүт дээрлиге бүтүрүлгө Совет ч

ажыг күсөдирин айтыган. Эрткен чыл-биле дендөөрге бойду газмын тывымы үш катап, өңүт металлдарың—ийи катап, нефтин—5 хуу, электроэнергиянын ажалдыг үлүгүлүгүнү—13 хуу, кара металлдарын провалын бүдүрери—5 хуу, көдөө ажыг-агыл машиналарын үндүрери—бүдүн чарык катап көвүдөр ужурап.

СЭКП ТК-ның Пленумунун шийтпирлерин күсөдиринге агитаторлар

Чөө-Хемчик районун «Искра» колхозунун төмү чыл, ай эрткелден тулум-на улам-на чагайлыш, чарышталып бар чылдар. Ылгыгы бо хүнерде, чер-чер Советтериниң сонгуулаарыга белеткелдерге хамаарыштыр оон клонунун кызыл-айырай кылдыр шийттингениниң хүнүнде, Кара Марс кулдукчулун бир ужулдап көрүп турарга, оон чурттага тулгарынын, тут, доорунары биле аякстан шийттинген школа, интернаттын чарыжын кадыг дээр, Магалааныч-ла!

Кудумчуларга кылаштан чорутууга окруттар арзын бижеш асылган чараларын бо-ла көөр. «Март 5-те—чер-чер Советтериниң сонгуулаар хүнү, шунту сонгуулаарга! дөш болгаш Совет кижилерин эрге, хүлээлгелериниң талаа-биле үндөшүлгөндө дүрүчүтүлгөн чамдык чүдүлери бижеш аскан плакаттар суураа хей.

Оон-биле чергелештир, СЭКП ТЕ-ның январь Пленумунун шийтпирлерин күсөдиринге болгаш партиянын келер күзүн болуп XXII съездинге күш-ажыкты улут чедириндериг удуражырыңча ажалчы

Оон-биле чергелештир, СЭКП ТЕ-ның январь Пленумунун шийтпирлерин күсөдиринге болгаш партиянын келер күзүн болуп XXII съездинге күш-ажыкты улут чедириндериг удуражырыңча ажалчы

КНО-нун Кол Ассамблеязының XV сессиязының ийги кезеңге баар ССРЭ-ниң төлээлери

ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлели КНО-нун Кол Ассамблеязының XV сессиязының ийги кезеңге баар ССРЭ-ниң төлээлериң дарызында составтыг кылдыр бажылаан: А. А. Громико (төлээлериң баштыны), В. А. Зорин, А. А. Соболев, С. Г. Лапин, З. В. Миронова.

Оон ангыда төлээлериң кижигинерин ораалчыларынын, чөвүлелчилерин, эксперттери томулган.

Оон ийи мал кажаларын тудары, фермаларын механизастары, оларлар айы-биле—хойжуларын бригадаларын организастары, салбырлар салынга хой-интинин чениниге черлерин организастары, уруглар ясилерин хөйү-биле ажыдары дээш оон-лаа өске хөй айтырыларын шийтпирлөөр чокку эң чутула сорулгалар бооп, районун дуртурт организасталарынын харымсалганын бедилди, удуртулганын бептүт, мергежилди болдураарын негеп турар.

«Тээли» совхоз партия болгаш чакыткыч хүн бүрү дузалымчыныга даянган, ажалчыларын хайнымыкын күш-ажыкчы инцидентизмге үндөшүлгө, чеди чылдын үшү чылдында көдөө ажыг-агыл продуктуларын бүдүрерин көвүлөткөш, партиянын ээлчегил XXII съездинге улут белектериг ужуражыры чутал-жук.

С. ТАМБА.
«Шыңгыз» тускай корреспондентизм.

Партия
чүү дей-дир,
ол өзүдөөр
болур!

Чуртка көдөө ажыг-агыл продуктуларын, ашы-чемниң элекшилдиг курлавырын тургузар чөлөөде ажалдап турган турар курлавырларын болгаш ар-галарын долуу-биле ажаллаарынча партия бистерин кыйгырган.

Бодап олурарга, шынап-ла ажалдап турган турар курлавырларын хөйүн чүү дээр. Бир-төө мен хөйү киж болганымда хөй малдык баш сынын өстүрө болгаш оон продуктулук чорун бедиринин айтырыларын бодап чоруту мен.

Хамытын мурнуңа малдын уксааны өкүлдерин, ылаңгыа чурт хөйларын чинге-нарын дүктүт, бедик продуктулук уксаа-биле байылаштыгары тергин улут ужу-дуздыг, моон мурнуңа бистин колхоз, черле бистин байон ийитин-биле өчө чогуур кичөөнөй сабайн келгени билигин болгай. Мен бестин оюугу чылдарга чедир-ле кара-

культува салдынар хөңгүм чоо чораш.

Нарын дүктүт кошкарлардан хайнактаан дөпте-хураганнар белин чайгы кыргызда-биле 1 кг артык дүктү берип болуп дээрин артык чылын бүтүрөдүм.

Оон ангыда хөйү чылда ийи удаа оолдарынын айтырын дыка улут ролюг болуп турар. Бо талаа-биле эш Лопсаңчатын үлгери бистерге ажалдыг болган. Мурнакчы хөйжунун дуртулганы солунга парлаткы-гайын сонгаар-ла оон үлгериң эдереп деп бодай берген мен. Түмөл база багай эвес болган.

Бир эвес хөй семке-ле турар болза, оон чылдын кайы-даа үендине эдержилге кийрип болур. А хөйү семке күштүг тургузар чөлөөде оон чайгы семиртилгени эки организастары чутула. Чайгы үедө хөйларымны ийи үкөш тайгалалып турар мен. Доруга берген хураганнардыг шымырак хөйларын үкөш.

мырынай тайганың тазыңче болуп майгыңың үнө бөөрүмде. аалым ишти—кадайым уруглар-биле кады чаш хураганнардыг хөйларын алган Анжык Чыргакы бажынын чайлаңга артык каап турган. Күзүн хемче бажып ийрип келгеш тараа хооразыңа олардадыр, кыштага үтүп келгеш оларын планын чарыгдарга хөй мал черле бүдүн чыл иштинде кур чыныгы турар боор чүвө.

Мындыг аргаларын херектеп тургаш, моон мурнуңа-даа чылдарда малга хорамча таварыштырып көрбөз мен. Хөй семке, күштүг боорга кызыраардан туржук харын ийиствөр апар чүвө чораш. 1954 чылдан бээр колхозтумун хөй малдан келгеш, 100 хөйга оонаштыр 104—105-тен куу хураган ап көрбөз мен.

Редакциядан: эш Сагбалдың редакцияга бижеш чагаанынын оон ылайыг олуртуларын хөйжунун бүдүрүн холу-биле бижээни хөвөр парладымыс.

Областың сураглыг хөйжуну Ооржак Лопсаңчатың үлгери-биле 1960 жылда үс хөйга оонаштыр 164 хураганнарны камгалап алган мен. 1961 жылда үс хөйга оонаштыр 170 хураганнарны алырын күчүлөндүм.

Эрчим хөйжуну! Партия Тен Комитетиниз январь Пленумунуң доктаалын эрестид күсөдир төлөөдө 1961 жылда областың бугу хөйжунуңар билер бүцүгени социалистиг барышка кыйгырып тур мен.

Сам Сагбалдай

„ТЭЭЛИ“ СОВХОЗ

Бай Тайга районун бүтү ажалчы чоннары СЭКП ТК-ның январь Пленумунун шийтпирлери-биле тамыш-каш, Совет Эвилелиниң Коммунист партиязынын ээлчегил XXII съездинге ажал-агыл болгаш культура тургузушкунун талаа-биле чедириндериг ужуражып дээш күш-ажыкчы кужеништеринин улгатырып, боттарынын аргаларын болгаш курлавырын санап көргөш, чаа социалистиг хүлээлгелерин а турарлар. Районун ажал-ишчилери бистин алдарың чеди чылыстык үшү чылдында көдөө ажыг-агыл, ылаңгыа мал ажалчы продукттарын бүдүрерин болгаш саларын көвүдери талаа-биле боттут хүлээлгелерин алган, оон күсөдери дээш демиселге кирпеккенер.

1961 ажал-агыл чылдында алдынча социалистиг хүлээлгелерин тургузар алырга, район күрүңе 1200 тонна тарааны, 1700 тонна эгити, 608 тонна сүтү болгаш 179 тонна дүктү садар. Шах ол бедиктен хүлээлгелерин күсөдиринге «Тээли» совхоз коску черин эвээр болгаш шийтпирлиг ролюду ойнар.

Бо хүнерде районун ажалчы чоннарынын, ылаңгыа Сталин аттыг, «Найырал», «Тилелге» көдөө ажалдыг артелдеринин кижигинеринин аммадарына эң чутула политиктиг болушкун болган. Ук колхозтарын ажал-ишчилери боттарынын ийи хуралдарына чыгылаш, «Тээли» деп совхозту организастаар дугайында айтырыны чуталашканнар. Колхозчулар ол айтырыгын шийтпирлөөн хуралында көдөө ажыг-агылны улам ийи хөгжүдери дээш ала-сагы салымшыкын кылып турарына Совет Эвилелиниң Коммунист партиязына, Совет чакыра, эш Хрушевка баштапкан СЭКП ТК-га өөрүп четтиргенин сеткилдин халымындал өөрүп чуталап турганнар.

Сталин аттыг колхозту кижигүч Салчак Аманда мыңчаар чуталаан: — Богу, бо хуралга аммадарым иштинде болушкунуңарын алдара-дундере болуп, сактып келдим. Революция мурнуңа даралды чоранымны-даа, артарат хостаалгаш, эгер-шөлөңи холга алгаш, хостуг хамаары болуп бергениңиз-даа сактып келдим. 1932 жылда Хөл сумуңуңуң арат чоңу МАЭ-ге каттыштымыс. Оон баштайгы даргамы-даа чорудум. Ынчаарда бис үч эштелгени дыка бедик депшиле деп көрүп турган болгай бис. Каш чылдар эрткенде, совет хамааттылар апарганмыста

колхозка каттыштымыс. Мурнуңа МАЭ-ни бодаарга, ол денкелге чок депшиле аларган. Бистин бо Чоонтер суурувусту бестин көрөдө. Эрген бестин чок чер хоорай болу берди. Бо чү? Бо дээрге каттышкан, эвилелден чонну күжү-дур.

Бистин чагаавыс кырааннарга, ажал кылып шыдаас апарган бестин-межел кижилерге, хөй уругтарын өстүргөн иелерге дузаламчы тыпсып турар тур. Делегейде мындыг чакка кайдала чө? Бистин партиямыс, чагаавыс чоңу улам эки чурттазын дээш бүтү хемчеглерин а турар. Совхозка кирип деп чүвө улут депшиле-дир. Совет күрүңениң ажалчы болуп деп чүвө эң бедик, чагай ат-тыр. Биске ак тракторлар, комбайнлар көвүдөр болгаш чутула-бу техника эдилерип көөр болгай. Бо хөй хире дуздаламчы-дир. Бистин уеисте ажалдаары болгаш чурттаары солун-дур.

Эрчим ха-дунма, болдарым, уругларым! Совхозууска эң илпектейлиг, эң найыралдыг ажалдаалынар!

Бистин совхозууска бедик орулгалы күрүңе ажал-агыл болурунун бүтү аргалары бар. Чүгө Бай-Тал салбырына бестин 3—4 муң га тараа тарым аргалыг бис. Кол чутула чөвө болза суггарыла бугаларын чет-че ажалдаары болур. Чүгө чазын тарып кааш, тараавысты ажаавайн кааптар болгай бис. Ынчангаш дүжү чүгө 2—3 центнер болулаар тур. Совхоз болганда күчүлүг техника-биле чепселенгеш, суггарыламы канчаар организастап болбазы! Шаңда артарат хуу ажалдыг чорда бестин суггарыш тарымга, тараа чытыр үнер чер болгай. Бо курлавырларын ажалдаар бис. Ол бистин партия болгаш чакыткыч ала-сагыш салымшыкына харын салымшыкымыс болуу!

Улут наздыг колхозчунун болгаш коммунистич чалбыштыг санаалыг бүтү колхозчулар болгаш санал бергениң бир эп-сеткил-биле каттышканнар.

Анаа бооп эрткен хуралдарга артель кижигинери база-ла боттарынын бир эп-сеткилдин илереткенер. Ынчангаш колхозчу тараа-жылар болгаш малчынар совхоз системаныңа шылчөш, ол доран-на ажалдыгын чач чурум-биле чорудуп агедлей бергениң.

«Тээли» совхоз—кончү улут перективтиг ажал-агыл. Районун та-

Депутаттарга кандидаттар-биле ужуражышкын

Бо чылдын февраль 28-те Кызыл хоорайның шериг комиссарының бажынынын улут залына чүс-чүс сонгучулар чыгып келген. Ол дээрге область Советинге депутаттың кандидаты А. П. Норобова, хоорай Советинге депутаттарың кандидаты В. О. Самба, В. В. Антипина, С. С. Сирион-сол, М. В. Ситников, Д. Н. Сирионков олар-биле ужуражып, боттарынын чагыларын оларга бээр дээш сонгучуларын аңаа келгени ал.

Хоорай чагаймыдылганын, ылаңгыа садыг амылын улам ийи экин-жидеринче, чоңуң ортузунга тайылбыр-массалыг болгаш кижигидилге-

лиг ажалды калбартырыңча угланган тодаргай саналдарын сонгучулар боттарынын кандидаттарына бир эп-сеткилди берип турганнар. Ужуражышкын болза Коммунист партиянын, Совет чакыткыч болгаш совет улустун бузулбас чыгыс элтин, коммунисттерин болгаш партия немигуну эстеринин бөлүгүн кандидаттары дээш чоңуң бир эп-сеткилдин база дагын чайынаандыр наркунсар.

ЧУРУНТА: солгай талында— лениционер В. Николаев санал берип тур; оң талында— залда сонгучулар.

Фото В. Сафоновтуу.

Чадаананың хөмүр даш черинден

РЕПОРТАЖ

Боду дукүрөнгө таарыштыр ылган «Самосвал» дөр он-он машиналар чарымын чалым даялар дег кылдыр кызыл кыял берген өрөөн делегей өк дөгөм, ханы өңгөрүнүн бир укундан чамдыктары үзүтүттү чамдыктары өлчө дедир ээл экен, амыр соксаал-даа чөк дийри-нйиш-ла тур.

Бора-Булакка мөөн өңгөрүдө чорбаан кийи болдо ол өңгөрүнү кийи-нчээр кызылкан деп бүзүрөвөс-дөө чыгы-ла. Ичталы-даа мында хөдөлүп турар күчүлүг тейишканы көрө, мындай жагалай чөкү чүгү дөкөдөр ээл кылдыр салыштырар.

«Булдөсөр» дөр күчүлүг машиналар черин кызылкан кара дөр-зүндүг көзүнө буза-чаа үстүргөш, ол-бо талаларына дүрдүрдүр устурган улаштыр-ла чүдүртүп турар. Черинд өң алаанда барык-ла 30—40 метр ханы халык кызыл хөмүр-ншка чедир күчүлүг жүрөмөр-биле өртүр өрүкчөөш, «й-өйдө чара төшп турар.

Өңгөрүн дүндө хөрүмүг даг-ларын көшкөлөрү дег көрөңгөр

даштарын устурган машиналарга чүдүртүп турар «Я-801» маркалык күчүлүг экскаватору көрөгө магалдык кызылкан өңү. Ичкөк дег кара-чаштарын дүжү-биле чайлады дийкеш, алтара дег даштарын бөлө-халы уксан олар «самосвал-дык» хазаржаче уруугарга артык-да-ла машина чыныш хыныр. 5 тоннанын машинасына 2 «хымыш-ты» уруугарга-ла чүгү дөкө бөр, Машиналар амыр-соксаал чөк шү-жүп турар хирете экскаватор олар-нын чыныш-даа манатпас болду.

Ол арамында хөмүр даш тур-гайынын начальниги Василий Кон-стантинович Профимовка ужуражы берди.

Кызылкан-биле меңдешкөш, да-жыларынын ажил амдыралын са-нуурган айтыра берди.

— Бу бодурулге черинин укүр-дүзүмүн дугайында «Шынын» номукутуларына чүведен чүтаалар берип жүрүөт, Василий Константинович.

— Хөмүр дашты шахта чөк ар-га-биле хазары, малайга черин кызылкан кайтары чүга черлерге

эң-не ажыкты. Чадаананын бо хө-мүр даш бөсөйини мындай арга-биле ажыгалга кийери Ак-Дову-рактын даг-дүгү комбинадынын ту-дуу-биле күрүн халыбалык, туудт черин, мөөн сөңгары үдө үзүт бодурулге черин додуу-биле хан-дырары бистин бо хөмүр даш тур-гайынын планында көрдүгөн. Оң алгыда өблөстүн соңгу талкы ра-йоннары база мөөн хандырттыр апзар.

— Хөмүр даш уургайын ажык-талга кийер хуусааы кызыл ар-гы? — деп айтырдымыс.

— 485 муң кубометр черин ка-зып, артылаан соңда ажыгалга кирген турар ужурайт. Ам 161 муң кубометр дийри хандынтат. Партиянын XXII съездинин ажыкты-нар хунунге адал бодуруп, чер казыр ажыкты октайра айда, мын-да дээрге Октябрьдин 44 чыл өңүп байраламында доокшан, ажыгалга кийери бистин коллективни кел-жигүмөри хузаагын — деп өң Про-фимов тайылырды.

— Ам бидинин турары-биле алгыда, 25 миллион тонна чедип турар. Мөөн сөңгар өң-даа көү-дөр апзар мыйнап бо — дөш, өң Профимов девискезирин дөгандыр көргүлө-дир.

— Силерге социалистик чары-тын тилдечилери кызылкан?

— Каймын өң, каймын багай дөр бөр, ажыкдары-даа тергине-не улус ийи бо, экскаватору өң Леонов, бульдөржи Иван Медве-де болгаш өскөдөрүн-даа аттарын чоргаарал-биле адал болур.

Чугааысты мөөн-биле доокшан, ажык-ишчи коллективке мөөн сөң-гарын чүга-чаа чедиништерин күзөп каалы.

— Чүрүктарда: ажык нормасын хун бүрү 130—140 хуу чедир күтүсүн турар Александр Медведевчи Лео-нов экскаватор-биле чер казыртып тур. Ийги чүрүктө — бульдөржи Иван Сергеевич Медведев, ол ажык нормасын хун, бүрү 110—120 хуу күтүсөдүр турар.

Ш. КУЖУГЕТ. Фото В. Лутютову.

ПАТРИС ЛУМУБАНЫН ЧАГЫ

Римге, Италиянын Коммунист-тик партиясынын Төб Комитетинин өрдөнү — Улуту соңда Патрис Лумумбанын өртүрүнү жүрүнү чарымын чалым дугайында бодунд Парижде корреспондентинин динишканы параш үндүргөн. Ол чагааны Тунисте иделга санында үнер «Африка-сыя» парашы. «Улутанын» корреспондентинин биж-ши турары болду:

Тунисте иделга санында үнер «Африкасыя» конго улус-тун баштыкчысы П. Лумумба-нын бодунд кадайы Политие ча-гаанын параш үндүргөн.

Оң бодун Тисивалде Катанга-да Элиабетинде алган бол-дөрүн чаралаан оңда ол ча-гааны Патрис Лумумба бижши боор кылдыр бодун турар. Дай-нынар өң бодун өртүр каар-лар дээрин Лумумба билип тур-ганын бо ботту чөдөргө-биле илериш турар.

Патрис Лумумбанын ол чага-нын мөөн адаанда парашан:

«Мээң эргим кадайым, бо сөс-тер кажан бир сенээ чөдө бээр ирги бо, бир эвес сенээ чөдө бер-ип, номчуп алганында дийриг тур-бар ирги мөм бо дээрин билбейн, бо чагааны сенээ бижидим. Бистин чүртүвүстүн хамзырышпас чөрү дөш мээң демиселиминчү бугү дүргүзүнд бистин ыдын-

кан бистин аас-нежин чөк чөмү-үс-тур. Мөөң укүрүнд бисти кара бажыңга чамырып алган, чөндөн ыранта тууду турарлар-дыр. Ынчалы-даа мээң бузу-релин чаныш-сыныш чөк болуп хө-вээр артар!

Бистин улусууз эрте-даа бол, орай-даа бол боттарынын иштиги болгаш даштын дайынтарында да хосталыр, нармы колониал-изм, өлүп бар чыдар колониал-изм «херк чөк» деп чугаалар дөш, арык өрөн делегейи бодун-н телпентиг болуп чүрттээрин чаалап алыр дөш, чангыс ички ышаша кедрүлүп үнер дээрин билер мен база сөткилиминчү бугү ханызындан бузуруп турар мен.

Бис чааскан эвес бис. Африка, Боду, делегейинчү бугү-ле бу-луңнарында хостуг болгаш хос-талып турар улустар неээдө миллион-миллион номукулар-биле кады болуп, ынчаарга кон-гочулар бистин чүртн чангыс-даа колонизатор азы өң халези-леникинчи артайын баргыже че-дир демиселин соматпас.

Артып калган, мөөн сөңгар кербейн-даа бөзарым чадавас өл-дөрүмгө чугаалаксан чүлүм болза: Монголун келер үези кай-гамчыктыг, ынчангаш бистин хам-маарышпас эргевисти болгаш бистин бот-эргевисти катал тургуза-рынын ыдыктыг сорулганын кү-седирин көңгочү бөрүзүндөн ма-наарым-биле бир дөмүт, олда-рымдан маман турар мен. Чүге

дээрге телпентиг амьдырал чөмтө хосталга чөк, чөптүг чөрүк чөк-та телпентиг чуртталга чөк, хам-маарышпас чөрүк чөк хостуг кийилер база чөк болур.

Кады-дошкун эринал, дорам-чылап болгаш бужар ааынал мен изергел дийришкө албадан шыдаас, чүге дээрге сөгүрүп чурттарынын, менээ ыдыктыг болуп турар принциптерден өй-тал калкыш чурттарынын өр-нунга, башты бөдүн көдүрүп ал-гаш, бистин чурттын хуу-саны-мынга чаныш-сыныш чөк бузу-рел-биле база ханы идегел-биле өлгөн дээр деп бедаар мен.

Төгү бодунун сөзүн сөглээр хун чедип келер. Ынчаарга ол дээрге Брюссельге, Парижге, Ва-шингтонга азы КНО-га башы-лар төөгү эвес болур. Ол дээр-ге колониализмден болгаш олар-нын чалчаларындан хосталган чурттарга бажылап өрөдир төөгү болур. Африка бодунун төөгү-зүн боду бинири, а ол дээрге Африканын муруну-даа, соңгу-даа талазыңга болур — ол алдар-нын болгаш телпентиг амьдырал-дын төөгү болур.

Мени дөш ыглава, мээң ка-дайым, чий чылдарда хиличкен-тепел келген мээң чуртун боду-нун хосталганын болгаш бодунун хамзырышпас чөрүн намгалан өң шыдаар дээрин билер мен.

Конго дегерезин!

Африка дегерезин!

ПАТРИС ЛУМУМБА».

Тисивал кара бажыны.

ЧОННУҢ КАНДИДАТТАРЫ ТӨЛЕПТИГ КИЖИЛЕР

ЫНААР БАР ЧОРААШ...

Кызылдын автобус вокзалындан чээрин дөрт кижилер биче авто-буска шыгырт додур олурупкан. Көчөтөв кудумчузун куду Туранче углай халкан бис. Чөрүкүс биче шулуудан эгелей бээрге, удустар аразында хөрежиш, кым, каяа чедерин айтырдып эгелей берген.

Кожа олурган ажимден чүвүн дугайында, кайынар бар чөрүкүн ай-тырдым.

— Туранче, хууда чөрүктүг бар чөр мен ийи. Чербиден үндүм диди.

— Соңгудаларга кайы кире белекениш тур силер, депутаттарга кандидаттар-биле ужуражышкынар болуп тур бе?

— Черби, Кара-Хаак ынчаар соң-гудаларга белекөдөр кайыныш-канын-да чөрүп тур, депутаттарга кандидаттар кылдыр, бис мында боду-дуг-ла төлептиг кижилерини деп-шиктилеп алган бис.

— Облость Советинин депутата-ды кандидат кылдыр Чербиде школа-интернат директору эш Евстолия Михайловна Командрианы депши-тинис. Чербиге ол 1959 чылда кел-ген кижиле, бо аразында школанын ажылын аажок-да сөгиткен, ажыла кылмак, ажык-агыжымын мырынай аажок, школанын коллективни дыка-улуг, ажыкдыкчылар хей, оларын удурутуп, угаан башкарып турары чөдө кончуг эки.

— Ол мышка, район Советинин де-путаттарынын кандидаттарына Кара-Хаакта эмнеге салбырын арте-лекчи Татьяна Санчаевна Чамы-зынын болгаш Чербиде ороод брига-данын удуруткучу коммунист Салчак Сагаа Туржумаан депшиккен бис. Оларын Черби, Кара-Хаакта танывас, билбес кижилер-даа чөк, ажык-ишке кызымак, хей-нигитини ажылыга дыка идишкелгил кижилер чүдө деп, хөрежишкөн сөткел хан-нышкыны-биле чугаалады. Эске-даа чүдүдөр дугайын хөрежири дөш Туранга чөдө бергенини бижши билбөс чөрүдүс.

Михаил Багай-оолович Суңдуу болза, «Хадым» колхозтун хоочун малчыны, ады өт-бүлөгө төртүтүг-гөш, байларга чалчалар өскөн бол-гаш үжөн, дөртөн чылдар үезинде үргүлчү-ле хей-нигитини, күрүнгөн удурутуп ажалдырып үргүлчү ажаллап чораян, ам колхоз ийиш 6 чыл ажыр малпап турар. Бо ара-зында үргүлчү-ле колхоз баштаар черини келжигүнү болуп, оң ажы-лынга идишкелгил киржиш, артелини организас, ажал-агыт талазы-биле бижытпаар, оң экономиканын ке-дүрер дугайында бо-ла чаа саналдар-ны үндүргөн, өсүтүн хуралдарга чү-гаалаан, тайлыбырлаан чөрүтүр.

— Бисте бызаалар чагыштырып эмирери-биле үзүп каан 140 инек-тер бар. Белеккен алган ситен че-дишпес, ынчангаш ам оң ажык хо-нук далайлап турарымыс бо — деп, өң Суңдуу чугаалады. — Даа-бийлаан черден инектер өлтөп өөрени берген, харын-даа чамдык шымырак болгаш кажар инектер үр-гүлчү далайы эдерер болгаш тодуу алыр, а арай багайлары шоолуг өлтөп шыдавын баар, ынчангаш хөдүй хай деп турбас болза хөр-жөк-тур. Хар улуг болгаш сөөлү үдө хат база халышкан, хөртүк бар, ийи айт шаала-ла шыдашпайн тур-лар, мөөн сөңгар солузас болза хөржөк бөр — дөш, сула чип тур-ган аттарыны көзүргөн-даа ыш-каш, ол кезек көрүп алган олур.

СОҢГУЧУЛАРНЫН ҮНЕЛЕЛИ

Бин-Хем районунуң соңгучулары облость Советинге 6, район Советинге — 40, Туран хоорай Советинге — 50, Өкө көдө Советинге — 38, Тарлаг көдө Советинге — 31, Кара-Хаак көдө Советинге — 20, шүттү 185 кижини чөр-чөр Советтеринин депутаттарынын кандидата-рына тус-тус депшиктилеп.

Устүдө ады үнгөнерден алгыда район Советинин депутаттарынын кандидаттарына депшиктирген ра-йонуну коммунал ажал-агыт конто-разынын чазыкчызы Салаан Торку Шаравини, Туран хоорайда аш-чөк магазинини садгыжымы, хоорай Советинин депутаттыгы үр соң-гугутуруп келген, кызымак садгыжы Тамара Романовна Шагаринаны, «Өкө» совхозтун муракчы ажалчы-ны, Аржан суурда хөрежишөр чөвүлелини даргазы, хей-нигитини ажылыга кара-кызыл Анна Доу-рбаева Санчайын болгаш өске-даа кандидаттары соңгучулар мактап турар.

ДЕДИР ЧАНЫП ОРА...

Хонук автобуса чедип көрөгө, Ту-рандан хуусаа олурупкан, дедир Кызылче чөрү ора Бин-Хемге ужу-рашп хөрежишөр кижилерим — чөр-чөр Советтеринин депутаттары-га ол районунуң соңгучуларынын кандидаттарынын, малайга оларын дугайында соңгучуларын анаа чү-гаада-да, хуралга берилеэн санал-дарына үнелелин-даа сактын ке-деш, шынап-ла төлентиг кижилерин депшикти алган улус-тур, оларны дөш соңгучулар март 5-те чангы-ш-сөткөлдүг, бадылаар-дыр ийи, облостын болгаш ол районун мурунда малайга бо чылын, чөд чыл планынын үшкү чылында, улуг сөрүлгөр турар болгай; оларын күүсөдирине ажалчы чөвнү мобил-изматан, угаан-баштап шыдаар кижилер-дир ийи деп боданын чөрү-да автобус Кызылга кирип келген.

Д. БАЙЫР-ООЛ.

Кызыл — Бин-Хем.

Кандидаттарга бедик идегел

Облость Советинин улусунга бол-ган соңгудал мурунун бо хуралын-га соңгучулар бир өт-сөткөлдүг чыгалы келгенер. Боттарынын кан-дидаттары-биле ужурашп, оларга чагыгаарын, ажык-агыт талазы-би-ле даалгаларын бөзөлери ол.

Президиум өсөлүтүн артында, ыларын депшидин алган кандидата-тары — СЭКП хооркумунун бирги секретары П. Киселев, «рүкүч В. Горбунова, шагаланын майору В. Кочетков, кондирер А. Красов-ская, экономист Р. Гилемедова олар олурупканар. Ийи-буру хар-нызылы кижилер, коммунистер бол-гаш партия келжигүнү эвестер — олар шүттү бо бедик идегелди ак-сеткилдиг күш-ажылы-биле чаалап алганар.

Бузуреттеринер кандидаттар-нын допчу намдарын чугаалап эгел-дөөнөр.

— Облость Советинге депутаттыг кандидаты эш Красовская 12 чыл иштинде хлөб заводунга муракчы ажаллап келген. Бодунун ажылыга мергежиш алышпаан, ол өң-он кижилерин хлөб калырынга өрөткөш. Иччангаш ол төлентиг депутат бо-

луп шыдаар — деп, ол заводтун директору эш Петенева чугаалаан.

Сөөлү чылдарда Анна Савельевна Красовская кондирер цегини ажалын удурутуп, бодунун кызыл бодуну турары аш-чөкчөни шыма-рын экижер дөш кызымаккай ажаллап турар.

Күрбаникымы область контораны-нын коллективин Кызыл хоорай Со-ветинин депутаттарынын кандидатына пенсияр эш Самбу Монгуш Мон-гөевичини депшиктен. 16 харлыг оол чөразындан бээр эш Самбу күш-ажылын ажал-чорудулганын эгелдеп, бөтүгө чедир бугү-ле ажал-лап келген черлеринге арга-дур-жулгалыг ажалдакчы болуп келген. Оң кандидаттарынын ынчангаш өр-күктүн соңгучулары бир үз-биле дөшкүп турарлар.

Хуралга санал берген соңгучу-лар боттарынын кандидаттарына чагыгаарын, даалгаларын берип турганар. Оларын бедик идегелин, чагыгаарын төлентиг күүсөдир дөш ажалдарын депутаттарга кандидата-тар хулазын алганар.

Н. ПЕТРОВ.

Соңгудаларга белекелдер

Чөр-чөр Советтеринге соңгудал-дар хуну чоокшудулап тудум-ла чөр-чөдө агитпунктуларын болгаш агитколлективтерин ажылы улам күженишкенин боор бар чыдар.

Агитколлективтер СЭКП ТК-нын январь Пленумунун шийттеринин ажылы чөвүн өртүзүгө тайыла-бырлаары-биле кады чөр-чөр Советтеринин депутаттарына кандидата-рын намдарын, ажык-чорудулга-нын соңгучулар өртүзүгө таныш-тырар талазы-биле улуг ажыкты кызыл турарын дугайында «Шынын» бижикчилеринин биж-жөн чагааларын редакция хун бу-риде дыка хейнү ал турар.

Танды районда «Межерей» сов-хозтун девискезирине Алаак, Кара-Булуң болгаш Доора-Хадым суурлар-да соңгудаларга өңи белекениш, агитколлективтерин эки ажаллап турарын эш Т. Тажи-Самбу бодунун чагаанында дынаткан.

Эрлин районун Мөрөн көдө Со-ветте соңгудаларга белекелден эки чөрүп турарын, мында агиткол-лективтин эки ажаллап турарын болгаш эштер Сагаандай, К. Арак-чаа, С. # Даргат, К. Баалыр дөш өске-даа агитаторларын эки ажы-лыг редакцияга эш А. Мон биж-жөн.

Партиянын болгаш чазактың доктаалдарын чүлдүгүнүп турар

ТАШКЕНТ. (СЭТА). СЭКП ТК-нын болгаш СССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин көдө ажык-агыт про-дуктуларын күрүнгө сазарын орга-низастаарын экижер дугайында доктаалды Убеккестанын хөвөн ажал-агыларына улуг сөткел ха-нымышкыны-биле уткуп, хулап алынганы.

Палек районун Ленин аттыг кө-дө ажык-агыт артелинин даргазы Ахмаджан Адыловтун (СЭТА-нын корреспондентияга дынатканы бола:

— Күрүгөге херетелетиниш турар продуктуларын дутуржууга керө-рүн бөүтүр чалым белекелерин хая-лар чүгүрү колхозтарга бол-гаш совхозтарга кончуг хазарыча-лыг-дыр. Аман эгелеш бистин ма-териалдыг соңгучуларымыз биди-ринетте таарымчалыг байдалдар тургустунар, ол мышка бистин улус-тур-биле харыдамыс калбар болгаш бижыгар, а ол дээрге чүдө хөвөнни өвөс, харын өлтү, сүттү, кат-чечини болгаш көдө ажык-

агынын өске-даа продуктуларын бүдүрерини хемчөлийн көвүдөдирин база хандырар ужурут. Доктаал кончуг чүтүл болгаш оңу үндүрө өй-шаа келген!

Мөөн мурунда районнарга тур-гулаан хей саныг белекелек органи-зацияларынын өрүнуга, аман эгел-ден көдө ажык-агыт продуктуларын салып алырын чангыс органи-зация — белекелдер талазы-биле кү-рүнү инспекцияны өргөлдөр. Бо дээрге кончуг таарымчалыг болгаш өңи-дир. Бо чүгүдө херекке тускай өртенкилерни — агрономдарын, зоо-техниктерин, а ол мышка улуг ар-ты-чүржүлгалыг хоочун ажалдакчы-ларын хаара тудары белекелдер системанын мурунда турган чет-пестерин дүргөн чалдырарын хан-дырар.

БАРНАУЛ. (СЭТА). Алтай крайын ажыкчы чөвнөрү СЭКП ТК-нын бол-гаш СССР-ниң Министрлер Чөвү-лелинин көдө ажык-агыт продукту-ларын күрүнгө сазарын организа-тарын экижеринин болгаш чөр-

тырынын дугайында доктаалын чүлдүгүнүшкүнөр-биле дөткөп турар.

Алтайда муракчы колхоз болур Топчихин районунда «Правда» кол-хозтун даргазы Н. Овчаровтун ме-дөгөли бола:

— Көдө ажык-агыт продуктуларын белекелерин чарып органи-зациялаан тарааны, көткө культура-ларын, ногааларын болгаш мал ажылынын продуктуларын бүдүр-ерин болгаш күрүнгө сазарын көвү-дөдирине көдөдөн ажык-ишчилерин эвеледен турар.

Коммунисттик партиянын болгаш Совет чазактын чаа сөгүш-салыш-кынынга хары кылдыр бистин колхозлустун механизаторлары болгаш хонунуң ажал-ишчилер гектар бурузунден бо чылын 110 пуд тарааны алыр дөш шүдүгү дөмөсөжир деп сөзүн бергөөнөр. Бедик хулаалгелерин малчынар база алганар.

Бхилаиге болган митинг

МАДРАС. (СЭТА). Бхилаиниң металлургия заводун туткан совет болгаш индий ажилчиннарын, инженерлерниң нады амылдажылгазынга алдар болдурган тураскаалдык дажын салыры-биле чыылдырган хой ижи киримчилик митинг чоотка чаа Бхилаиге болган.

Ол найгамчыктыг болушкунга тураскааткан митингге СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазының Бирги оралакчысы А. Н. Носыгин болгаш ону үдөп чоруур кижилер чедип келген.

Тураскаалдык дажын баштайгы дажын динимтиг адыш часкап турда А. Н. Носыгин салган. Ол тураскаалга мындыг сөстөр бижиттинер:

«Бистиң найырларыбыс Бхилаи заводта шуткуп турар металл ышкыш бымыг болзун.
Н. С. Хрушев».

1959 чылдын февраль 5». «Алыс күзөл боттук алар чыдар: Бхилаи—Индияның үезиниң долутказы-биле алырга, демээ кылдыр нацияның меделеринге артып калган черлерниң бирээзи болур.

...Шаандагы күзөл хевирни тып ап турар болгаш боттук чүүл—келир үедө Индияның демээ болгаш тугу болуп бар чыдар-дыр деп бодал аяч-чоруктуң болгаш бот-боттарының танышканының түнелинде тургустунган.

Джавахарлал Неру. 1957 чылдын декабрь 16». Аңаа, завод мурунда шөгө митинг болган, А. Н. Носыгин, заводтуң чингине директору Н. Ч. Шривастава болгаш заводтуң совет кол инженерин Н. В. Голдин олар чүве чугаалаан.

Митингиниң соолунда А. Н. Носыгин болгаш ону үдөп чоруур кижилер Бхилаи металлургия заводтуң амылы-биле танышып, конскимия, домна, мартен болгаш прокат цехтерин көргөн.

Моон муруну чарында СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазының Бирги оралакчысы А. Н. Носыгин болгаш ону үдөп чоруур кижилер Бхилаи районда—Нагарада совет болгаш индий улустарның аразында найырларга алдар болдурган «Найырлардык садыкка» чоразан. Совет аалчылар аңаа ыштарны олурткан.

Оң сонда А. Н. Носыгин Бхилаиден Мадраске ужулуп үнүпкен.

КОНГОДА БАЙДАЛ

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Ассошиэтед Пресс агентилединиң корреспонденти Патрик Мэссианиң Леопольдвилде дагытыканы:

Мочэон Патрис Лумумбага шынчы болгаш эки чөтөспөнгө шериглер орукка чоруп ора чонун дөткөм-чөтин алышкан, воскресеньде Леопольдвилде бурунгаарап турган, ол үедө Конгоун найысылдыга үй-балай, сандагарай чорук негээрэн.

Разведканың диннадыларында чугаалап турары болза, чүк машиналары-биле чоруп турар ол шериглер дааш чокка чоруп, кезээ стурларга доктадылап каап, боттарында каттыжар күзөдиг кижилерни чып ап чорутулар.

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Антуан Гиленганың дурум бугаар чазаның шериглери Касаи мочуноң кол хоорайы — Лулуабурту болгаш Порт-Франкиниң чагыс-даа болашканын чокка ээлеп алгаш, бодунуң бурунгаараашканын чедимшикниң үргүлчүлөп турар.

Юнайтед Пресс Интернетиниң агентилединиң корреспонденти Леопольдвилде диннадып турары-биле алырга, дурум бугаар чазактың шериглери Леопольдвилде мочуноң девисаэринде Кивити хоорайың чоогунда чөдө берген. Корреспондентиниң херечилеп турары-биле алырга дурум бугаар чазактың шериглеринге «кандыг-даа удураанышкын мырыял таварышпайн турар. Лумумбага удуур деп турган гарнизон аткылажымшыкны чокка дужуп берген болгаш чазактың шериглеринге каттышкан.

Париж. (СЭТА). КНО-нун Конгода шериглери Мобуту биле Чомбениң дөрбөчлеринге дөткөмчөни көргүзүп, Гизенганың дурум бугаар чазаның шериглериниң улам бурунгаараашканын чедимшикниң үргүлчүлөп турар.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, Леопольдвилде лагеринде Мобутунуң штабында офицерлер боттарында бар турар күштери-биле «стандизиниң шериглерин бурунгаараашканын доктадып шыдаар бис бе дөрбөч» бугуравайн турарлар.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

Париж. (СЭТА). Франс Пресс агентилединиң Элизабетвилде диннадып турары-биле алырга, чокка чаа болган паралак конференциязынга Чомбе: «Катанганың айым чок чоруу хандылары-биле катанга шериглер кандыг-даа турштарың, харын катанга куруениң девисаэринден дашкаар-даа болза эжелөөр апаар» деп меделдеген.

КУШ-КУЛЬТУРА БОЛГАШ СПОРТ

Чоотка чаа Кызылда башкы институтунуң 150 амыг студентилери институттуң хаан талазы-биле комсомол-профвизилер крузун маңааннар.

Чурукта: уругларның хаан талазы-биле маргылдаазын эгелеп турары. Фотоу В. Ужоловтуу.

Чурукта: уругларның хаан талазы-биле маргылдаазын эгелеп турары. Фотоу В. Ужоловтуу.

СССР-НИҢ ЧАА ЧЕМПИОННАРЫ

ТАЛЛИН. (СЭТА). 1961 чылда СССР-ниң чемпиону ат дээш болган хостуг хуреш маргылдаазы доозулган. Эң чинк дензиге чемпион атты 1959 чылдагы делегей чемпиону Али Алиев чаалап алган. Алиев Совет Эвилелиниң чемпиону атты моон-биле үш улаа чаалап алганы ол. Чартык чинк дензиге аң-не хей—35 мегелер киришкен. Чурттуң чемпиону аттын аддын медалын Римге болган Олимпий оюнарарының хулер медалының адилекчини Владимир Рубашвили чаалап алган.

СССР-НИҢ ЧАА ЧЕМПИОННАРЫ

ТАЛЛИН. (СЭТА). 1961 чылда СССР-ниң чемпиону ат дээш болган хостуг хуреш маргылдаазы доозулган. Эң чинк дензиге чемпион атты 1959 чылдагы делегей чемпиону Али Алиев чаалап алган. Алиев Совет Эвилелиниң чемпиону атты моон-биле үш улаа чаалап алганы ол. Чартык чинк дензиге аң-не хей—35 мегелер киришкен. Чурттуң чемпиону аттын аддын медалын Римге болган Олимпий оюнарарының хулер медалының адилекчини Владимир Рубашвили чаалап алган.

СССР-НИҢ ЧАА ЧЕМПИОННАРЫ

ТАЛЛИН. (СЭТА). 1961 чылда СССР-ниң чемпиону ат дээш болган хостуг хуреш маргылдаазы доозулган. Эң чинк дензиге чемпион атты 1959 чылдагы делегей чемпиону Али Алиев чаалап алган. Алиев Совет Эвилелиниң чемпиону атты моон-биле үш улаа чаалап алганы ол. Чартык чинк дензиге аң-не хей—35 мегелер киришкен. Чурттуң чемпиону аттын аддын медалын Римге болган Олимпий оюнарарының хулер медалының адилекчини Владимир Рубашвили чаалап алган.

Валерий Брумель—АКШ-ТЫҢ ЧЕМПИОНУ

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). АКШ-та бирги чер дээш чинк атлетика маргылдаазыга совет спортчу Валерий Брумель бир-ле дугаар киришкен, улук чедимшигин болган. Брумель Нью-Йорктун «Мэдисон сквер гарден» деп спортчу залыга болган черин белин халымар маргылдаага 2 метр 18,5 сантиметрин ажыр халааш, АКШ-тың чемпиону атты алышкан, аддын медалы-биле шаңыктанган. Ийги чери делегей рекордмени чоразан Джон Томас алган. Ол, 2 метр 13,4 см бедикти ажыр халааш.

Кышкы спартакиада

«Труд» эки-тура спорт нийтиле-линиң кышкы область спартакиадазы Хову-Аксинга болуп өрткөн. Бот-боттарыга дамчып чарыжар маргылдааның түнелинде: бирги чери — Хову-Аксиниң ийги чери — «Тыва туугуна», үшкү чери — Ак-Довурастың командалары ээлеэн. Спартакиадазың программасын бугаар көргүзүлгөргө шилидек болган спортсменнериң айтыры база чөптүг. Оолдардан В. Лешкин («Тыва туугу»), уруглардан А. Иванова (Хову-Аксин) тилдеэн. Хову-Аксиниң тилдеэн командазынга «Труд» эки-тура нийтиле-линиң область Чөвүлелиниң кубогун, а дээр көргүзүлгөргө болган спортсменнерге шаңал бижиктер тывышкан. В. СЕЛИВЕРСТОВ.

Ийи районнуң маргылдаазына

Бай-Тайганың болгаш Барымы-Хемчигиң комсомол райкомнары-ның организация-биле ол районнарың хоккейчилериниң маргылдаазы болган. Тээлге болган баштайгы ужуражылга элөөн солуң, чаагылы кылаларга ужуруп турган хоккейчилериниң азыгыр калша-гайы харачыгай-ла. Ужуражылганың баштайгы түнелинде 5:3 сан-биле бай-тайгычлар-ның тилдегези болуп доозулган. Дараазында ужуражылга Кызыл-Мажалыкка болган. Ийги ужуражылгага 4:0 сан-биле барымы-хемчигилер тилдеэн. С. ТАВА-САМЕУ.

Виталии Санников—Тиилекчи

ГОРЬКИИ. (СЭТА). Трамплиден хаактыг халымарың РСФСР-ниң улустарының кышкы II спартакиадазының чемпиону атты Киров областың төлөөлекчини Виталии Санников чаалап алган. Ол, трамплиден баштай 89,5 метрин, оон соонда 99 метрин халааш, 217 санын алган. Команда талазы-биле бирги чери Киров область, ийгиини — Свердловск область, үшкүтүн — Москва хоорайының төлөөкчлери алган. Дараазында черлерде Ленинград хоорай, Ленинград область болгаш Москва область.

Обласка АГААР-ВОЙДУСТУҢ байдалы

Бөгүн обласка шөбүлүг эвес бугуруттарың, хар чагыс хун болур. Хат барымы чүк угуланышкының, кошмак болгаш чорут өй-тап алар. Агаарның температурасы: даглыг черлерге —10—15, чамас черлерге —16—21, а Кызылга —16—18 градус соок. Редактор М. С. ШОЙГУ.

Чурттаар черниң арыг-шеверин сагыңар

Хүн-бүрүнүң ашталгазы. Бажың иштин арыг болгаш чуртунуң тургузарда ону хүн-бүрүдө аштар. Эрген форточканы, а агаар чылыг болза сонган амыдып турар. Ажык сонга кырынга азы ажык форточка баарында сандай тургускаш, анаа орун херекселерин агаарладыр.

Кинотеатрларга

ВЛКСМ-НИҢ 30 ЧЫЛЫ (улук залга): «Ады чок ортулук» — 11:30 шакта; «Капитан уруу» — 1:30 шакта; «Дөрт орук» — 1-ги кезээ—3:30, 5:30, 7:30, 9:30 шактарда; биче залга: «Капитан уруу» — 4:30, 6:30, 8:30 шактарда. «КАА-ХЕМ»: уругларга программа—10 шакта; «Трубочестун отряды тулчун тур» — 11:15, 1:15 шактарда; «Шооаа оол» — 3:15, 5:15, 7:15, 9:15 шактарда. «ВОСТОК»: «Кобра» деп сүлчээ—3:15, 5:15, 7:15, 9:15 шактарда.

Хамаатыларның кичээнге йинге!

1961 чылда акша-эт-херексел лотереязының бирги үндүрүлгезиниң ойнаашкының тиражы 1961 чылдын март 22-де Москва хоорайга болур. 30 копейк-биле «Москва» деп автомашинаны, мотоциклдерни, хемелер моторларын, пианиноларны, хевистерин, шактарны болгаш өске-даа өртөктиг адилелдерни ойнап ал болур. Лотерея билеттерин садып алырын утпаңар! Областиң ажаалга кассазы.

Сбластың киноэкраннына

Шериг хеп кетпээк СОЛДАТТАР деп кинону көртөң.

Шериг хеп кетпээк СОЛДАТТАР

Кызыл хоорайың Комсомольская кудумчузуның № 112 бажында чурттап турар Николай Петрович Терских Кызыл хоорайың Кызыл шартызан кудумчузуңуң № 18а бажында чурттап турар Клавдия Трофимовна Терскихтен чарлар дугайында херекти көдүрүп турар. Ук херекти Кызыл хоорайың улус судулуга көөр.

ЭЭЗИ—СЕН—СЕН

Чүс-чүс чылдар уйгузундан Африка Бажыңаткан эрес-дийди өңүктөргө, Чүмү-биле оттуп келес. Аңаа-мынаар каржыл эртек оруктарга, Кижиле бугу— дөгөргө күжениңер! Ишкел-дыкпыш барактарда сымыкан чоңга, Кички-бекти хээй шалкыш, хосталмачар! Өртөмчөйдө кыма-даа бол чарлап тур мек, Баботар көмөгөзүн девээлгерге, Өргүм чоңга-бугуздөг хосталмачар! Очулдурган А. Бегзи.

Бернар ДАДЬЕ

Чан Сөөгүнүң Эри республиканың шунукузу. Тарааларың, заводтарың ээзи—сен-сен, Дарлагдалдың чаза шапкаң, хосталыр сен! Кижиле бугу— дөгөргө күжениңер! Кички-бекти хээй шалкыш, хосталмачар! Очулдурган А. Бегзи.

Лаоста тулачушкуннар

ХАНОЙ. (СЭТА). Лаоста чазак шериглери биле үймөңчилериниң аразында тулачушкуннар үргүлчүлөп турар. Лаостан диннады-биле алырга февраль 24-те үймөңчилер Бувишанал шымаазында камгалап чери атылааларын дөрт улаа ордашкан. Баштайгы ийи атакаларны чазак шериглериниң артиллериязының болашкыны-биле ойтуу шапкаш. Дөрткү атаканың үезинде мишаларың шөбүлгө келген үймөңчилер чазак шериглериниң күштүг болашкыныга таварышкыш, тулачушкун шөбүлгө өлүргөң болгаш балыгалаттыган он-он кижилерин катгаш, дувурезини-биле атакаларлы берген.

Чураан В. Жаринов. СЭТА-ның фотохрониказы. РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕСИ: Кызыл, Шетинкин кудумчузу, бажың № 3 ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторунуң 24-63, редакторунуң оралакчызының 35,24, пропаганда килдизиниң 23-54, харыссалгалыг секретарының болгаш харыссалгалыг дежурниңиң 23-35, кезээ ажы-агый, үлетүү болгаш транспорт килдизиниң 25-38; партияжи-амырал болгаш культура-амырал килдизиниң 37-13, иштике информация килдизиниң 20-60, чага болгаш совет тургузу килдизиниң 21-27, литажалдакчыларын 22-64, бухгалтерияларын 31-75, хөрөкторларын 21-47, Солун келбей барганда 32-75 телефонго долгаар.